

ISSN: 2458-7885
e-ISSN: 2651-2505

AKADEMİAR

Akademik İslâm Araştırmaları Dergisi

■ YIL: 2019 / ARALIK SAYI: 7

ANKARA 2019

AKADEMİAR AKADEMİK İSLÂM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
AKADEMIAR THE JOURNAL OF ACADEMIC ISLAMIC STUDIES

(ISSN: 2458-7885) (e-ISSN 2651-2505) Aralık 2019; Sayı: 7 / December 2019; Issue: 7

YAYIN SAHİBİ /PUBLISHER:
**KALEM EĞİTİM KÜLTÜR AKADEMİ
DERNEĞİ ADINA**
Mustafa UYSAL

EDİTÖRLER/EDITORS :
Prof. Dr. Ethem CEBECİOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi Öncel DEMİRDAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YILDIZ

**ULUSLARARASI İLİŞKİLER EDİTÖRÜ/
International Chief:**
Prof. Dr. Ahmet Cahid HAKSEVER

**YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ/
Editorial Department on Chief:**
Prof. Dr. Vahit GÖKTAŞ

YARDIMCI EDİTÖR/Assistant Editors:
Arş. Gör. Harun ALKAN

SEKRETERYA/Secretary:
Arş. Gör. Harun ALKAN

BASKI/Press:
Anıl Matbaacılık, Dikmen Cad.
No: 244/P 13-14,
Tel: +90 (312) 483 63 53, ANKARA

GRAFİK TASARIM/Graphic Design:
TAVOOS

**İLETİŞİM BİLGİLERİ/Contact
Information:**

Kalem Eğitim Kültür Akademi Derneği
Hacı Bayram Mah.
Şeyh İzzettin Sk No: 9 Altındağ/ANKARA

TELEFON/Telephone:
+90 (312) 311 33 80

E-POSTA/E-Mail:
islamiakademi@gmail.com

WEB SAYFASI/Web Page:
<http://dergipark.gov.tr/akademiar>

YAYIN KURULU/Editorial Board:

Prof. Dr. Mustafa AŞKAR
Prof. Dr. Mustafa ÇAKMAKLIOĞLU
Prof. Dr. Vahit GÖKTAŞ
Prof. Dr. Cevdet KILIÇ
Dr. Öğr. Üyesi Sevim ARSLAN

**YAYIN DANIŞMA KURULU/
Scientific Advisory Board:**

Prof. Dr. Ali BOLAT Ondokuz Mayıs Ün.
Prof. Dr. Gürbüz DENİZ Ankara Ün.
Prof. Dr. Mustafa AŞKAR Ankara Ün.
Prof. Dr. Mehmet AKKUŞ Ankara Ün.
Prof. Dr. Müfit Selim SARUHAN Ankara Ün.
Prof. Dr. Hülya KÜÇÜK Necmettin Erbakan Ün.
Prof. Dr. Mehmet ÜNAL Yıldırım Beyazıt Ün.
Prof. Dr. Ahmet YILDIRIM Yıldırım Beyazıt Ün.
Prof. Dr. Halil ÇİÇEK Yıldırım Beyazıt Ün.
Prof. Dr. İsmail ÇALIŞKAN Ankara Ün.
Prof. Dr. Metin ÖZDEMİR Yıldırım Beyazıt Ün.
Prof. Dr. Cengiz GÜNDOĞDU Atatürk Ün.
Prof. Dr. Reşat ÖNGÖREN İstanbul Ün.
Prof. Dr. Abdurrezzak TEK Uludağ Ün.
Prof. Dr. Himmet KONUR Dokuz Eylül Ün.
Prof. Dr. Necdet TOSUN Marmara Ün.
Prof. Dr. Süleyman DERİN Marmara Ün.
Prof. Dr. H. Yücel BAŞDEMİR Ankara Ün.
Doç. Dr. Hikmet YAMAN Marmara Ün.
Doç. Dr. Yakup ÇOŞTU Hitit Ün.
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ali YILDIZ Bartın Ün.

AKADEMİAR Haziran-Aralık dönemlerinde yılda iki defa yayınlanan hakemli, akademik bir dergidir. Bu dergide yayınlanan yazıların ilmi ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

İÇİNDEKİLER

9
EDİTÖRDEN

11
MAKALELER

13-48

ADEM ÇATAK - AHMET VURAL

AKŞEMSEDDİN'İN RİSÂLE-İ ZİKRULLAH ADLI ESERİNİN TERCÜMESİ VE TAHLİLİ

49-88

MAHMUD ESAD ERKAYA

2010-2019 YILLARI ARASINDA TÜRKÇE ÇEVİRİLERİ YAYINLANAN
İŞÂRÎ TEFSİRLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

89-116

BETÜL İZMİRLİ

KUŞADALI İBRÂHİM HALVETÎ'NİN RÂBİTA HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

117-140

MESUT AKDOĞAN

'ABDULLAH YÂFÎ'YE GÖRE ŞATHİYYÂTI GEREKTİREN MÜCBİR SEBEPLER

141-160

ZELİHA ÖTELEŞ

TARİKAT DÖNEMİ SONRASI TASAVVUFÎ HAREKETLER:
DANDARAVÎ TOPLULUĞU ÖRNEĞİ

161-182

AZAT TOKTONALİEV

AYET VE HADİSLER BAĞLAMINDA ŞEFAAT KAVRAMI

183

KİTAP TANITIMI

185-188

AYSUN ÖZVEREN

SERKAN DERİN,

TASAVVUF ve BUDİZMİN ORTAK DİLİ,

189-192

HARUN ALKAN

MUHYİDDİN İBNÜ'L-ARABİ,

FUSUSU'L-HİKEM: EN ESKİ METNİN (TIEM 1933) TIPKI BASIM VE TAHKİKLI NEŞRİ,

193-197

HASAN NACAR

VELED ÇELEBİ İZBUDAK,

TEKKE'DEN MECLİS'E SIRADIŞI BİR ÇELEBİ'NİN HATIRALARI,

198-200

HASRET DİNLEMEZ

MUHAMMED NÜRÜ'L-ARABİ,

NOKTATÜ'L BEYAN: NOKTANIN SIRRI

201-205

İDRİS POLAT

FAHREDDİN-İ İRÂKÎ

LEMAÂT: AŞK VE AŞIKLARA DAİR

206-209

KEYSER AY

ABDÜLKERİM eL-CİLÎ,

MUHAMMEDÎ SIFATLARDA İLÂHİ KEMÂLLER,

210-217

MUKADDES ÜNAL

NECMEDDİN KÜBRÂ

ÂDÂB RİSALELERİ: ÂDÂBÜ'S-SÛFİYYE, RİSÂLETÜ'S-SÂİRİ'L-HÂİRİ'L-VÂCİD İLE'S-SÂTİRİ'L-VÂHİDİ'L-MÂCİD

218-220

FATMA NİDA TUNCAY

AHMET ERKOL,

KELAMİ AKILDAN TASAVVUFİ KEŞFE,

221-223

SİNAN BADAY

SÜLEYMAN ULUDAĞ

SIRLAR MENBAI VE TARİKAT SULTANI CÜNEYD-İ BAĞDÂDÎ

224-227

YASİN KOCABIYIK

NASÎRUDDİN TÛSÎ

SEÇKİNLERİN AHLÂKİ (EVSÂFU'L -EŞRÂF)

CONTENTS

9 FROM THE EDITOR

11 ARTICLES

13-48

ADEM ÇATAK - AHMET VURAL

Translation and Content Analysis of Aksemseddin's Risale-i Zikrullah

49-88

MAHMUD ESAD ERKAYA

An Evaluation on Published Ishari Tafsir Translations Between The Years 2010-2019

89-116

BETÜL İZMİRLİ

Kusadali Ibrahim Khalwati's Views on Rabita

117-140

MESUT AKDOĞAN

Force Majeure Requiring Shathiyat According To Abdullah Yafi

141-160

ZELİHA ÖTELEŞ

Sufism Movements After Tariqa Period: An example of Dandarawiya Community

161-182

AZAT TOKTONALİEV

The Intercession in the Context of the Verses and Hadith

183 BOOK REVIEW

185-188

AYSUN ÖZVEREN

SERKAN DERİN,
TASAVVUF ve BUDİZMİN ORTAK DİLİ,

189-192

HARUN ALKAN

MUHYİDDİN İBNÜ'L-ARABİ,
FUSUSU'L-HİKEM: EN ESKİ METNİN (TIEM 1933) TIPKI BASIM VE TAHKİKLI NEŞRİ,

193-197

HASAN NACAR

VELED ÇELEBİ İZBUDAK,
TEKKE'DEN MECLİS'E SIRADIŞI BİR ÇELEBİ'NİN HATIRALARI,

198-200

HASRET DİNLEMEZ

MUHAMMED NÜRÛ'L-ARABİ,
NOKTATÛ'L BEYAN: NOKTANIN SIRRI

201-205

İDRİS POLAT

FAHREDDİN-İ IRÂKÎ
LEMAÂT: AŞK VE AŞIKLARA DAİR

206-209

KEVSER AY

ABDÛLKERİM el-CÎLÎ,
MUHAMMEDÎ SIFATLARDA İLÂHİ KEMÂLLER,

210-217

MUKADDES ÜNAL

NECMEDDİN KÜBRÂ
ÂDÂB RİSALELERİ: ÂDÂBÛ'S-SÛFİYYE, RİSÂLETÛ'S-SÂİRİ'L-HÂİRİ'L-VÂCİD İLE'S-S-
SÂTİRİ'L-VÂHİDİ'L-MÂCİD

218-220

FATMA NİDA TUNCAY

AHMET ERKOL,

KELAMİ AKILDAN TASAVVUFİ KEŞFE,

221-223

SİNAN BADAY

SÜLEYMAN ULUDAĞ

SIRLAR MENBAI VE TARİKAT SULTANI CÜNEYD-İ BAĞDÂDÎ

224-227

YASİN KOCABIYIK

NASİR UDDİN TÛSÎ

SEÇKİNLERİN AHLÂKÎ (EVSÂFU'L-ESHÂF)

EDİTÖRDEN

Bismillahirrahmanirrahim

Akademik İslâm Araştırmaları Dergisi'nin değerli okuyucuları;

Yedinci sayımızla karşınızdayız. Bu sayımızda, İslâm Medeniyeti'nin teşekkülünde önemli tesiri olan Tasavvuf ilmî disiplini içerisinde, özellikle erken dönemden itibaren tartışılan “sekr ve gaybet” halinde sûfîlerin kullandıkları şatah ibarelerini, tarikat esaslarını, sûfîlerin işârî yorumlarını, Kuzey Afrika ve Arap coğrafyasında yaygınlık gösteren Dandaravî tasavvuf okulunu konu edinen makaleler yer almaktadır. Ayrıca işârî tefsir geleneğinde kaleme alınan *İbn Atâ Tefsiri*, *Letâifü'l-işârât*, *Geylânî Tefsiri*, *el-Fevâtihu'l-ilâhiyye*, *el-Bahrü'l-medîd* ve *Rûhu'l-beyân* isimli tefsirlerin çağımızdaki Türkçe tercümelerinin değerlendirildiği makale bulunmaktadır.

Dergimizin ULAKBİM TR Dizin başvurusunu Temmuz 2018 tarihinde yaptığımızı daha önceki sayılarımızda ifade etmiştik. TR Dizin başvurusuyla ilgili akademik süreç, dergimiz yönetimi tarafından titizlikle takip edilmektedir. Dergimizin mizanpajının ve basımının en iyi şekilde yapılabilmesi için gerekli gayreti göstermeye çalışmaktayız. Bu sayıdan itibaren etik kuralları çerçevesinde Dergi'ye gelen makalelerin öncelikle intihal programı taramasından geçirileceğini belirtmek isteriz.

Bu sayımızın muhtevasını, Adem Çatak-Ahmet Vural “Akşem-seddin’in Risâle-i Zikrullah Adlı Eserinin Tercümesi ve Tahlili”, Mahmud Esad Erkaya “2010-2019 Yılları Arasında Türkçe Çevirileri Yayınlanan İşârî Tefsirler Üzerine Bir Değerlendirme”, Betül İzmirli “Kuşadalı İbrâhim Halvetî’nin Râbıta Hakkındaki Görüşleri”, Mesut Akdoğan “Abdullah Yâfiî’ye Göre Şathiyyâtı Gerektiren Mücbir Sebepler”, Zeliha Öteleş “Tarikat Dönemi Sonrası Tasavvufî Hareketler: Dandaravî Topluluğu Örneği”, Azat Toktanaliev “Ayetler ve Hadisler Bağlamında Şefaât Kavramı” isimli makaleler ve on adet kitap tanıtımından teşekkül etmektedir.

Bir sonraki sayımızda buluşmak ümidiyle....

Vemâ tevfiķî illâ billah...

Prof. Dr. Ethem CEBECİOĞLU